

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

På en gemensam arbetsplats finns representanter för flera arbetsgivare och det kan orsaka farliga situationer i vardagen

Köpta tjänster har gjort kommunerna till gemensamma arbetsplatser – utmaningarna är brist på informationsutbyte och identifieringen av risker.

bild: Anu Pynnönen

Enligt arbetarskyddslagen ska man säkerställa arbetarskyddet på en gemensam arbetsplats genom ömsesidigt samarbete och kommunikation. Daghem, bibliotek, skolor och otaliga andra kommunala verksamhetsställen är till sin natur gemensamma arbetsplatser. På dessa arbetar förutom den egentliga personalen ofta även representanter för serviceföretag, såsom arbetstagare eller företagare i underhålls-, transport-, mathållnings- eller städföretag.

När företagens och de kommunala aktörernas verksamhets- och arbetarskyddskulturer möts kan det uppstå risksituationer. Har man kommit ihåg att informera daghemspersonalen om de underhållsåtgärder som ska vidtas? Orsakar utbytet av lysrörsbelysningen i skolans huvudentré en risksituation när det sammanfaller med rasen?

Det är utmanande att säkerställa informationsutbytet, identifiera risker, planera och organisera arbetet samt ordna tillräcklig introduktion på en gemensam arbetsplats. Olika verksamhetskulturer, arbetarskyddskulturer, oklara ansvarsfrågor och i synnerhet bristfällig kommunikation orsakar farliga situationer på gemensamma arbetsplatser, såväl för arbetstagare som för användarkunder.

I det här nyhetsbrevet berättar vi vad man bör vara medveten om när man leder en gemensam arbetsplats och hur man kan undvika risksituationer.

Arbetarskyddspersonalen har en nyckelroll

bild: Anu Pynnönen

Städernas och kommunernas arbetarskyddschefer, arbetarskyddfullmäktige och arbetarskyddskommissioner har en nyckelroll i utvecklingen av samarbetet mellan städerna och kommunernas gemensamma arbetsplatser. I städernas och kommunernas arbetarskyddskommissioner finns ofta representanter för stadens olika sektorer, vilket gör det möjligt att kommunicera över gränserna. Arbetarskyddschefens roll hos den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten framhävs i samarbetet mellan utomstående aktörer.

Det bör också observeras att om man på en gemensam arbetsplats behandlar ärenden som påverkar underleverantörerna – till exempel städ- eller underhållsarbeten – har representanten för underleverantörsföretaget och arbetarskyddsfullmäktige rätt att delta i arbetarskyddskommissionens möten hos den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten.

Läs mer om arbetarskyddssamarbetet på vår webbplats:
<https://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetarskydd-pa-arbetsplat-sen/arbetarskyddssamarbete>

Blogg: En dag på daghemmet – när allt går fel

Läs arbetarskyddsinspektörens blogginlägg om en dag i det fiktiva daghemmet Huvikumpu och om hur allt gick snett.

Läs bloggen: <https://avi.fi/blogi>

Samarbete och intern kommunikation hjälper att förbättra arbetarskyddet

På en gemensam arbetsplats påverkar olika aktörers arbete säkerheten av alla som befinner sig på arbetsplatsen. Enligt arbetarskyddslagen ska man säkerställa arbetarskyddet på en gemensam arbetsplats genom ömsesidigt samarbete och kommunikation. Arbetarskyddet på gemensamma arbetsplatser är i första hand beroende av säkerhetsledningen. Hur ska man kommunicera, identifiera risker, planera arbetet samt säkerställa introduktionen och kompetensen?

På en gemensam arbetsplats ska den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten (beställaren) med beaktande av arbetets och verksamhetens art svara för att den verksamhet som bedrivs av arbetsgivarna och ensamföretagarna på arbetsplatsen samordnas, arrangemangen för trafik och rörelse på arbetsplatsen, den allmänna ordning och renlighet som säkerheten och hälsan på arbetsplatsen kräver, annan övergripande planering på arbetsplatsen, och allmän säkerhet och hälsa när det är fråga om arbetsförhållandena och arbetsmiljön.

Läs mer på Arbetarskyddscentralens webbplats:

https://ttk.fi/sv/arbetstrivsel_och_arbetarskydd/verksamhet_pa_arbetsplatsen

Det ska krävas tillräcklig kvalitet av tjänsteleverantörerna

bild: Anu Pynnönen

Säkerheten på en gemensam arbetsplats är i första hand kvalitet. När arbetet utförs organiserat och planerat minskar risken för olycksfall. Alla aktörer på den gemensamma arbetsplatsen drar nytta av detta. En olycka är också alltid en kvalitetsavvikelse; till följd av olycksfallet försämras tjänstens leveranssäkerhet och kan orsaka problem på den gemensamma arbetsplatsen.

I konkurrensutsättningen kan förutsättas att tjänsten produceras av ett företag med de ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga förutsättningarna för att genomföra upphandlingen och de samhällsliga förpliktelserna skötta. Av anbudsgivarna kan man till exempel förutsätta behörighet, erfarenhet, kompetens, soliditet och kvalitetsledningssystem.

I konkurrensutsättningskedet är det skäl att säkerställa nivån på deltagarnas arbetarskyddsverksamhet och serviceproducentens ansvar. För att fastställa arbetarskyddsverksamhetens nivå kan man använda olika mätare eller andra uppföljningsmetoder. Utifrån dessa är det möjligt att upprätta ett upphandlingsavtal, där serviceproducenten förbinder sig till att producera tjänsten på den kvalitetsnivå som förutsatts och överenskommit i konkurrensutsättningen, till exempel i fråga om arbetarskyddet.

Riskbedömning hjälper att identifiera faror

Olyckor och risksituationer på kommunernas gemensamma arbetsplatser kan hanteras genom riskbedömning och förebyggande åtgärder.

Den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten gör en allmän riskbedömning av sina egna arbetsförhållanden. Underleverantörerna är skyldiga att bedöma riskerna i sin egen verksamhet. Enligt omsorgsplikten ska olika aktörer samarbeta och informera varandra om frågor som påverkar arbetarskyddet. Dessa frågor bör säkerställas mellan olika arbetsgivare till exempel via arbetarskyddscheferna eller en person som har utsetts att ansvara för arbetarskyddet i sitt eget företag.

Klicka och läs mer om farobedömningen på Arbetarskyddets webbplats:

<https://www.tyosuojelu.fi/web/sv/arbetarskydd-pa-arbetsplatsen/farobedomning>

Myndighetens tips för vardagen

Säkerhetsobservation är god praxis

Säkerheten på en gemensam arbetsplats kan till exempel förbättras genom att observera farliga platser och/eller otrygg verksamhet. En god sed är till exempel en så kallad säkerhetsobservation som kan anmälas t.ex. till den egna chefen, eller om en gemensam kommunikationskanal används på den gemensamma arbetsplatsen, via den. Det är viktigt att den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten bestämmer hur sådana anmälningar behandlas på arbetsplatsen. Ett missförhållande eller problem som observerats på en gemensam arbetsplats kan till exempel ha att göra med fastigheten (en lampa som slocknat) eller miljön (halka) eller en hotfull situation.

Alla arbetsgivares anställda ska känna till räddningsplanen

Alla som arbetar på en gemensam arbetsplats ska veta hur man ska gå till väga till exempel vid eldsvåda eller en hotfull situation. På en gemensam arbetsplats är det också viktigt att kartlägga första hjälpen-kunniga personer och säkerställa att första hjälpen-utrustningen är i skick och tillgänglig. Den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten utser första hjälpen- och räddningsansvariga. Underleverantörsföretag ska ha egna personer som utsetts för uppgiften.

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2002/20020738>